

تومرو : ٦٩

# اجتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

دائرة اجتهاد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم

نجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

آبونه

سنه لك آله ابلق

تورکیا ایچین ٤٠ غروش ٢٥ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ١٠ فرانق ٦ فرانق

نسخه سی ٥٠ یارم

٢٧ حزیران ١٣٢٩

شاعر حکیم :

لعل اناساً فی المحارب خوفو !

بأی کناس فی المشارب اطربوا [\*]

دیمکده نه قادر حقی در !...

۲۶ مایس ۳۲۹

ایوب صبری

## آچیق مکتوب

بویوک آدا ؛ ۲۳ مایس ، ۱۳۲۹

عزیز و محترم دو قنورم

پک دیکیز ، بنی عزرائکه مورانهده بولدیکز ؛ واجتهاده  
 پک موافق اولان (اجتهاد) یکزده یازی یازمغه تشویق بیوردیکز .  
 کافی درجهده سویله نیلوب ناکافی درجهده بیله دیکله نیلمه  
 شیلری تکرار اتمکده فائده کوروپورسه کز قاپالی اولان شو  
 مکتوبی بر ( آچیت مکتوب ) پایه بیلیرسکز .

مکتوبعده نبض زمامدارانه حالاحوش کلمه یین واکثریت  
 قارئین محترمک هئوز معدده ادراکنده هضمی پک بطلی اوله جفته  
 شبهه ایدیلهمه یین افکارمضره به تصادف ایدرسه کز لطفاً اخراج  
 بیوریکز ؛ چونکه کنیدیعی ده ، کیسه یی ده راحتسز ایتک  
 ایسته م .

اجتهادک صوک سکزن اون نسخه سنده ( حوائج قانونیه من )  
 حقنده جلال نوری بکک مقالات مفیده سی ؛ قلیچ زاده حق بکک  
 جسور ، قهرمان و بر سیف جلادت کبی کسکین یازیلری ؛  
 صوکره ع . ل . خاتمک ، ( ازدواج مسأله سی ) سر لوحه ی  
 مقاله کزیده سی ؛ وساطع بک افندیکنک ( تنظیمات مسأله سی )  
 حقنده کی منصف ، عادل و بومسأله به دائر یکانه واقفانه یازیلان  
 بر قاج مقاله سی ؛ ده صوکره سزک ( صوفته لغه دائر ) ،  
 ( وور فقط دیکله ) ( کویلولر من ایچین ) ، ( مظلوم ظالم لر )  
 کبی سلسله مقالات ناشنیده کزه قازشی دودینم حرمت وحیرتی  
 عرض ایتدکن صوکره ( ۶۴ ) نومرولی اجتهاده ( کیماک  
 مقدراتی کیماک النده ) سر لوحه سیله یازدیگن مقاله به بعض  
 اعتراضلرده بولنه جنمکه اعتراضاتک حقسن اولدیغی اراشه  
 بیوریرسه کز مستفید ومتشکر اولورم .

بو مقاله کزده « حکومت . ملتله لازم اولانلری یاغایور ؛  
 حکومت . ملتک مقدراتی النده طوتیور . » دییه ظنمجه غایت

\* ا معناسی : محتمل درکه محراب لرده خلقی قرآن آیلری ایله  
 تهید ایدن لر میخانهده بزم طرب ترتیب ایدنر کبی سرخوش  
 اولسون لر . .

دوغرو برفکر بیان ایدن کنج معلمه اعتراض ایله « حکومتک  
 مقدرات ملتله اوینادیغنه ذاهب اولتی بویوک غفلت وضلالندر . »  
 دیورسکزن ؛ و « بوضالات اکثریا فرانسز عرفاننک ، فرانسز  
 تربیه سنک تشکیل ایتدیکی قفاله خاصدر . » حکمنده بولونیورسکزن .  
 نه یالان سویله ییم بنده کزده بوغافلردن بری م ؛ وطن ایدیورم که  
 مقدرات ملت بویوک حکومتک بازیمجه سیدر . بزم کبی مدنیت کزیز ،  
 بزم کبی تعصب دوست ملتلی اداره ایدن حکومتلر کنندی  
 کارلرله برابر ملتله خدمت ایتک ایسته یورلرسه اکثریت جاهله ناک  
 ارزوسنه عاشرات ایدمجه کرده - طبق روسیهده بویوک پترونک  
 یابدینی کبی - جبراً ، قهرماً اولنری راه تمدنه سوروکلمه لیدر .  
 قوجی بک مشهور رساله سنده بحق دیورم که « بنی آدم قهر ایله  
 ضبط اولنور ، حلم ایله اولماز . » فقط بو ضبط قاهرانه افراد  
 عالمه سیله برابر موقع اقتدار ، - ده دوغروسى - کارده  
 قالمق ایچون دکل ملتک تعالیسی ایچون اوله لی ... هیئات !  
 کوروپورمیسکز نه لر سویله یورم ! بویوککلر بویوک پترونک ،  
 کوچوککلر کارده بزم دار و کوچوک روحلر مژدن صادر اولور .  
 شو بش سنه لک ( دل آرا ! ) دور مشروطیتنده زمان زمان  
 تسلط ایدن حکومتجکله بر باقیکز ؛ جهالته تعصبه دالفا -  
 ووقلقدن ، قره قوتک قدرت موهمه سنه سرفروندن باشقه  
 نه یابه بیلدیر . . . بونلرک ، بوزوالی حکومتجکله کبویوک قباحتلری  
 ایسه ترقی پرور اولدقلرینه - کیسه یی قاندرمه مدقلری حالده -  
 یالکزن کندیلرینی ایتدیرمه لری ایدی ؛ مشهوردر : یالانلرک ایچنده  
 بزه اک زیاده مضر اولانی کنندی کنیدیعه سویله دیکلریمزدر .  
 دیرلر .

« هیچ برحکومت ملتک ، نه پک چوق فوقه چیقایلیر .  
 نه ده پک چوق دوننه ایتیلیر . » حکمنه کلنجه هایدی کوئل  
 خاطر کز ایچون هیچ برحکومت ملتک پک چوق دوننه ایتهمه جکنه  
 ایتانه ییم ؛ فقط فوقه چیقایلر جکنه هیچ شبهه یوقدر چونکه  
 تاریخ ، عزیز دو قنورم ، سزی تکذیب ایدیور : ایشه ملتک  
 پک زیاده فوقه چیقهرق اونی یوکسلتن بویوک پترونک وحکومتی ؛  
 ایشه طرف طرف روم ایلیده ترک ایتدیگمز وبزم اداره مژدن  
 قورتولور قورتولماز تعالی ایدن حکومتلر . تکمیل بونلری یوکسلتن  
 ملتک ارزوی عمومیسى دکل جبهه سنی نور زیارت ایدن بر قاج  
 فردک تشکیل ایتدیکی حکومت منجیه در .

دیورسکزن که « حکومت ملتک حقیقی طلب روحنی آکلامق  
 ایسترسه ملتک توانا کنجلیرنک تمایلاتنه مراجعت ایتک ایجاب  
 ایدر . » خبر حکومت ملتک حقیقی طلب روحنی آکلامق ایسترسه  
 دکل ، ملتی تعالی ایتدیرمک ایسترسه بودیدیککزی یابار ؛ یوقسه  
 بزم ملتک نه روحی ، نه ده طلب روحی واردر . مملکت مزده  
 او زوالی ملت نامنه مطالبه ده بولنان اکثریت ایسه نادانلردر ،  
 منفعت پرستلردر ، متعصبلردر که حکومت ده اولنری چوقلق

ایستابول محافظه‌خانه :

## قادیلره نصل حرمت ایدیوروز

افول کائنات قادار عظیم بیر وقعه. فقط هیچ کیمسه‌ک نظر دقتی جلب ایتمه‌دن کجی ؛ بیر قاج لاقید شاهدن ماعدا هیچ کیمسه خبردار اولمادی !  
قلبدن حنجرله اورولش ناموس وطن کبی آجیقلی بیر فاجعه . بوجنازه قارشیسینده هرکس لاقید وحسبز بیرسیری کبی طوردی ؛ ویا لکنز بیر قلب بیر وجدان ایکلهدی ! ایسته بوفریاد اوتأثرک عکسی در .

وقعه‌ی حکایه ایدیم : مایسک یکرمی اوچنچی پرشبه اقشامی ایدی . هرکس مبارک لیلۀ رغائب حرمننه ، عالمه‌سی افرادی تسریر ایچین . بارمغه طاقش اولدینی سمیدلرله آغیر آغیر سمتلرینه کیدیورلردی .

ایکی قادی ، بیرخام بیر خانقیز ، شاملی تجارخانه‌سی جهنتدن کلیورلردی . احتمال که انا قیز ایدیلر . اللرنده یا کتلی وادی ، بلکه بر احتیاجی تهوین ویا برارزوی طفلانه‌ی تسکین ایچین بعض مبیاعته بولوغشلردی . ناموس کارانه نه ولرینه عودت ایدیورلردی . تمام یکی بوسته‌خانه اوکندن کچرلرکن ، بیر آه .... انسانک سوبله‌مکه دیلی وارمیورکه ... بیر ضابط ، خیر ضابط ده‌کیل ، اوفورمائی طاشمایه لایق اولمایان بیر دربدر ، بیرسقیه ، بیراخلاقسز ، مملکتمزده اهمیتسز تلقی ایدیلن بیرجنابنه مجاسرت ایستدی . خانقیزه تعرضده بولوندی . خانقیز ، محافظه حیثیت ایچین مقابله ایستدی :

— عیدر ، دیدی . ضابطسکنز . حیثیتکزه یاقیشماز بیر قادینه حرمت ایتمکی بیلکیز .

بوعیفانه و حیثیتپورانه مقابله‌یه ، ضابط . جواب ویریوردی :  
— هایدی اورادن ، ناموسسز ؛ قاتاق !...

طو پلاغش اولان بیر یغین انسان ، صیرتقان ، شاشقین و جویان بیر حس ایله وقعه‌ی سیز ایدیورلردی . بیر قادیکنک تحقیر اولونماسندن محظوظ کبی ایدیلر . دلی اولاجق ایدم . شیمدی آتیمق ، پارچالامق ایستیوردم . نظرم بیر ژاندارما ، بیر پولیس . بیر انضباط مأموری آریور . . . نافله آریوردی . آه ! بولردن هیچ بریسی یوقدی .

بیر قادین تحقیر ایدلدی ؛ وهرکس اهمیتسز بیر وقعه سیر ایدر کبی لاقید باقدی وصوکره داغیلدی ...

بیر مملکتده که . بیر قادین تحقیر ایدیلر و هیچ بیر ارکک طرفندن مدافعه ایدلز ؛ او مملکت یاشامایه ، او مملکت مستقل اولمایه لایق ده‌کیلدر ؛ او مملکت محکوم انقراضدر .

ای قادیلرک پچه و چارشافلری ایچین بیاننامه‌لر نشر ایدن باب مشیخت !... نره ده‌سک ؛ بولری کورمیورمیسک ؟ بونیه

کوردیکی ایچون دائما اوطرفه تمایل ایدر ؛ بو تمایل اولنری جوغالتان ، بسله‌ین برغدادر .

آمان ! رجا ایدرم ، کندیکز دخی قیمتدار ، اسکیمز ، اختیارلاماز بر عضوی بولندیکنز فرقه قلیل شبانی مواخذه بیورمیکز . اگر صداکزی ایشتدیره بیلورسه‌کنز حقیق قوتی علمده دکل جهلده آریان بیچاره‌لری تنویره چالیشکنز و اولنره دیکیز که : « بو مملکتک امر واقع مملکتی اولدیغی بیلورسکنز ، امر واقعلرک بر قسمی ده تجدید و تمدن ایچون یاپیکیز ؛ شمدیکندن ده زیاذه کار ایدرسکنز ، چونکه او زمان سزی هر ته‌لکده یالکنز بر اقوب قاجان ایمانسلرلریرینه عشق فضیلت ، عشق مدنیتله قلبری چاریان قلیل فقط قهرمان بر مفرزه شبابه استناد ایده‌جکسکنز . »

برده « ملت ، کنجلری واسطه‌سیله دوشونور : ملتک اذکیاسی ملتک مملکه مفکره‌سی در . ملت ینه کندی محصولی اولان کنجلری واسطه‌سیله کندیسک مقدراتی تعیین ایدر . بومعنا واعتبارایله ملت ، کندی کندیسک نوعما خالق و مخلوقیدر » دییه قطی فکرلر بیان ایدیورسکنز . بکا قالیرسه ( بویله‌در ) یرینه ( بویله اولماسی لازمدر ) دیه کنز ایجاب ایدر ؛ چونکه هیچ‌ده بویله دکلدر . بوراده ملت ، کنجلرینه خدمتدن زیاذه خصومت ایدر ، زیر خصوصته تشویق ایدیلر . حکومتک جاهلار و نادانلری لازم کلدیک کبی قهرایده‌مسی نتیجه‌سی اولارق بوراده اولنر تحکم ایدر ، کچنلرده اولردن بر آرغینی نک سزه دیدیکی کبی اللدن کسه تپه‌له‌مک ایستر و تپه‌لیه‌مدیکی ایچون بر جهالت و تعصبی علیکزه تحریک ایدر ؛ وایشک اک خیسی بوکبی آدمار مملکتده عالم کچنیر ؛ قوجه سامینک دیدیکی کبی بولره دیعه‌لی که :

ای زاهد قشری سخن دعوی باطل

بی ذائقه اب کالات افاضل

عالم کچنوب اولمده سن اهل کالک

که زندقه و کفر نه ، که فسقنه قائل

حاصلی عزیزم . بوراده ملت نام و حسابنه سوز صاحبی کچینلر کنجلری . ده دوغروسی کنج قافایلری ازمک ایستیورلر ؛ ظلمتک نوره دشمنلیکی طبیعیدر . فقط مملکت قاله‌جسه شبهه‌سز سملری ده عقیم قاله‌جقدر ؛ چونکه نک کوره‌کله بونهر پرخروش مدنیت قارشی کیدیلز .

فرانسز شاعری ( دلیل ) مدنیتی بر آقارصوبه تشبیه ایله اک سرت واک قیا چاقیل طاشلری بیله جلاندیره‌جغنی ادعا ایدیور . اوموزلرینک اوزرنده متفکر بر باش یرینه برلحه کنز دیرنلر و اولنری تقدیر ایدنلر امین اولسونرکه بوسیل مدنیت اوکهنه‌کله چوروک یاپراقلری برر برر قویاروب آته‌جقدر . ناصل قویارده‌جغنی ایسه بر ایکنجی مکتوبه‌ده یازمق ارزوسنده‌یم .  
محسین ناهیر